

STANOVISKO K NÁVRHU NA ZRUŠENÍ PROHLÁŠENÍ ZA KULTURNÍ PAMÁTKU

Předmětem návrhu na zrušení prohlášení za kulturní památku je venkovský dům čp. 5 stojící na pozemku parc.č. 87 st., k. ú. Kunčice pod Ondřejníkem, obec Kunčice pod Ondřejníkem, okres Frýdek-Místek.

Uvedený dům je kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 101 405. Za kulturní památku byl prohlášen podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, dne 14. 2. 2005.

Žádost o zrušení prohlášení podal vlastník domu Thermo Sanace s.r.o., Bořivojova 650/48, Kunčičky, 718 00 Ostrava.

Lokalizaci a stav dotčené památky zachycuje výřez katastrální mapy a fotodokumentace v příloze.

Popis stavby

Dům čp. 5 je samostatně stojící přízemní roubený dům karpatského typu. Objekt je situován v dolní části obce Kunčice pod Ondřejníkem nedaleko místního hřbitova s klasicistním kostelem sv. Maří Magdaleny. Jihozápadní okapovou stranou je dům orientovaný směrem k potoku Tichávka (dříve Ondřejnice), přirozené kompoziční ose historické vesnice. Severovýchodní okapová strana se pohledově uplatňuje z novodobé hlavní obecní komunikace.

Dům čp. 5 je typem jednotného domu podélného půdorysu. Pod prodlouženou sedlovou střechou navazuje na obytnou část hospodářský díl a kolna. K té přiléhá nízký deštěný přístavek s pultovou střechou sloužící jako kůlna či dřevník. K severovýchodní okapové straně, tj. směrem k silnici, se k domu přimyká druhý hospodářský přístavek, zčásti kamenný, krytý pultovou střechou. Dům byl postaven v mírném svahu, proto byl dle potřeby lokálně podezděn kamennou nebo cihlovou podezdívkou. Kolem paty domu na štítové jihovýchodní straně obíhá kamenný okapový chodník. Podél okapové strany s hlavním vstupem je dlažba řešena jako štetová. Roubenou stěnu domu tvoří půlkuláče a hraněné trámy, v nároží spojené dvojitým přeplátováním. Mezery mezi trámy jsou vyplněny mechem s hlínou nebo dřevěnými vložkami. Z hřebene střechy domu, opatřené polovalbami a pokryté šindelem překrytým asfaltovými pásy, vystupuje zděný cihlový neomítaný komín završený betonovou krycí deskou.

Na jihozápadním okapovém průčelí je umístěn vstup do domu. V trámkové zárubni jsou osazeny jednokřídlé rámové dveře s podélně a příčně loženými kazetami. Na rubové straně dveří se dochovala dřevěná závora a kovový krabicový zámek čtvercového tvaru (myšák). Napravo ode dveří blíže pravému nároží domu je roubení přerušeno dvěma dřevěnými kastlovými okny prosvětlujícími světnici. Okna jsou čtyřkřídlá, dovnitř a ven otvíravá. Křídla nejsou členěná, v zavřené poloze jsou jištěna horní a spodní zástrčí a kličkami. Při levé zárubni vstupních dveří do domu jsou vsazena dvě úzká neotvíravá okénka, prosvětlující síň. V další ose směrem k levému nároží jihozápadního průčelí následuje trámková zárubeň s dřevěnými svlakovými dveřmi vedoucími do chléva. Dveře jsou zavěšeny na vnějších kovaných pásových závěsech s lístkovými konci. Kolna vedle chléva je přístupná dvoukřídlými prkennými vraty s vydělenými vrátky pro pěší. Skrze jednokřídlá vrátka je možné vstoupit do přídašku dřevníku odděleného deštěnou stěnou drážkové konstrukce od prostoru kolny.

Jihovýchodní štítové průčelí domu je členěné dvěma okenními osami. Okno vlevo prosvětluje světnici, okno vpravo světničku. Výplně jsou kastlové, křídla dovnitř a ven otvíravá, zavěšená na zapuštěných závěsech s žaludovými nebo kuželovými konci s kuličkami, členěná na 2x2 tabulky. V pozici zavření jsou přichycená pomocí zástrčí a kliček. Roubení jihovýchodní stěny chrání podlomenice, pokrytá šindelem a asfaltovými pásy. Nad podlomenicí byl vztyčen štít bedněný ze svisle kladených prken. Pod valbou je štít ozdoben obloučkově vyřezávanou lištou. V ploše štítu je výzorník, vlevo od něj jsou zavěšena prkenná dvířka do podkroví zpevněná svlaky.

Severovýchodní okapové průčelí domu zakrývá přibližně do poloviny jeho celkové délky hospodářský přístavek uzavřený pultovou střechou, vymezený štítovými deštěnými stěnami a podélnou stěnou vyzděnou z kamene. V navazující obvodové roubené konstrukci následuje dvojitě okno do komory s provlakanou na koncích stáčenou meziokenní mříží. Křídla vnějšího okna jsou zavěšena na krátkých vnějších dekorativně tvarovaných kovaných závěsech, dovíraná ke sloupku pomocí klíčků z pásoviny se stáčenými konci. Křídla vnitřního okna mají stejné kování, v zavřené pozici jsou jištěna obrtlíkem zapuštěným v horní části rámu.

Před zadní, tj. severozápadní štítové průčelí v celé jeho šířce předstupuje nízký deštěný přístavek kůlny. Jeho střecha je pokryta šindeli a lepenkou. Štít je deštěný. Pozednice, o níž je opřena konstrukce pultové střechy kůlny, je podepřena cihelnými pilířky.

Dispozice stavení je trojdílná pětiprostorová. Hlavním vstupem se vchází do průchozí síně situované ve středním dílu půdorysu domu. Ze síně vedou vstupy do protilehlých obytných a hospodářských místností. Část hloubkové stěny oddělující síň od dílu se světnicí a světničkou je vyzděna z cihel. Z líce této stěny vystupuje do prostoru síně komín postavený z plných pálených cihel, do něhož jsou napojeny kouřovody kachlových kamen patrně ze 2. čtvrtiny 20. století umístěných ve světnici a mladšího kachlového sporáku situovaného ve světničce, druhotně upravené na kuchyň. V zadní části síně jsou umístěny dřevěné žebříkové schody vedoucí do podkroví.

Ještě před tělesem komína jsou na pravé straně síně osazeny jednokřídlé dřevěné rámové dveře s příčně obdélnými výplněmi včetně kování patrně ze 2. třetiny 20. století. Dveře vedou do světnice, která je staršími historickými dřevěnými rámovými dveřmi zavěšenými na vnějších pásových závěsech s lístkovými konci propojená se světničkou. Ve východním rohu světničky se v podlaze nachází dřevěný poklop chránící vstup do sklepa. Ten byl vyzděný z kamene, sklenutý kamennou valenou klenbou. Komunikační propojení světničky se síní dříve umožňovaly jednokřídlé dřevěné dveře svlakové konstrukce, zavěšené na vnějších pásových závěsech. Dveře byly dokumentovány ještě na podzim roku 2020, při prohlídce objektu v únoru 2022 nebyly v objektu nalezeny.

V ose průchozí síně se nachází vstup do zadní oddělené části severovýchodního přístavku, kam byl umístěn suchý záchod, přístupný rovněž zvenčí. Dveře zevnitř domu jsou dřevěné dvouvrstvé zpevněné svlaky, zavěšené na vnějších pásových závěsech s lístkovými konci, jištěné dřevěnou závorou i kovovým krabicovým zámkem čtvercového tvaru (myšák).

V levé polovině dispozice domu byly vymezeny dva prostory, skladovací komora a chlév. Komora je přístupná dřevěnými svlakovými dveřmi zavěšenými na vnějších kovaných pásových závěsech s lístkovými konci. Na dveřích se dochoval vykrajovaným plechem ozdobený kovový čtvercový krabicový zámek (myšák). Dveřní křídlo je nadstavené ve shodě se změnou výšky prostupu. Nad levým trámem zárubně je dochován větrací otvor vedoucí z komory.

Rovněž původní dřevěné svlakové jednokřídlé dveře zvětšené a zavěšené v upraveném otvoru, který směřuje do chléva, se při aktuální prohlídce v objektu již nenacházely. Z dřívější fotografické dokumentace je zřejmé, že byly dveře opatřeny vnějšími pásovými závěsy s lístkovými konci a ozdobeným čtvercovým krabicovým zámkem typu myšák. Bezprostředně za vstupem do chléva je ve stropě otvor pro shazování sena z půdy.

Všechny místnosti domu mají trámový zákloповý strop a kromě komory prkennou podlahu na polštářích položených na hlíně. V komoře jsou spáry záklopu kryty lištami, ve světničce a síně jsou prkna záklopu překládaná. Světnice je uzavřena stropem z desek uložených pravděpodobně na sraz, na prostředním trámu je vytesán nápis: "LETA IHS (doplněné o kříž a srdce) PANE 1818".

Ze síně přístupné podkroví je ve shodě s dispozicí přízemí přepaženo deštěním na tři části. Vstup do podkroví chránily dřevěné půlkruhové ukončené dveře s kovovým krabicovým zámkem typu myšák. Také tyto dveře se v domě aktuálně nenacházejí. Krov má hambálkovou konstrukci druhotně zesílenou přidanými krokvemi. Severozápadní střešní rovina je lomená námětky lípnutými na krokve.

Jižně od objektu na pozemku zahrady se nachází kamenná studna.

Stručná historie stavby

V souvislosti s historií domu čp. 5 se v místní vlastivědné literatuře traduje domněnka, že při jeho výstavbě byly použity trámy ze zdejšího zbořeného kostela sv. Maří Magdaleny. Aktuálně provedeným archivním průzkumem se však tuto zprávu nepodařilo doložit. Ve fondu Velkostatek Hukvaldy v ZA Opava, pob. Olomouc se nachází dokumentace k prodeji starého kostela z let 1817-1819.¹ Podle této dokumentace koupil starý kostel 25. srpna 1817 v dražbě za nejvyšší nabídku 125 zlatých Johan Matula z Kunčic.² Ze zápisu v gruntovníci založené v roce 1764 je ale zřejmé, že dům čp. 5 v té době již existoval a jeho majitelem byl Ondřej Hrbáč. Ten dům koupil za 306 zlatých v dražbě dne 31. března roku 1806. Hlouběji historii domu v pramenech bohužel nelze sledovat, protože starší gruntovnice shořely při požáru zámku v Hukvaldech v roce 1762.

V listopadu roku 2020 byl proveden dendrochronologický průzkum objektu, který datoval vzorky odebrané z roubení světnice, síně a chléva, tedy z konstrukcí vymezujících obvod i vnitřní dispozici stavení do let 1588 – 1590.³ Strop světnice a krov domu byly zhotoveny ze stromů kácených v letech 1817-1818, což stvrzuje hodnověrnost datace 1818 vytesané na středním stropním trámu světnice.

Z výše uvedeného lze hypoteticky usuzovat, že byl dům čp. 5 postaven v poslední čtvrtině 16. století a v roce 1818 získal nový strop nad obytnou částí a krov. Stopy po druhotném použití jasně patrné na dvou trámech pocházejících z let 1588 - 1590 a užití některých řemeslně velmi kvalitně zpracovaných součástí stavby atypických pro daný typ budovy (např. půlkruhově ukončené dveře do podkroví, okno s provlékanou na koncích stáčenou meziokenní mříží dochované v komoře) ovšem nadále ponechávají otázku interpretace okolností vzniku domu čp. 5 otevřenou a to včetně úvah o souvislostech se zaniklým kostelem.

Současný stav stavby

Roubený dům čp. 5 není patrně již od 90. let 20. století obydlen. Objekt dlouhodobě chybí základní údržba, a proto se již několik let nachází v závažném stavebně technickém stavu. Narušeným střešním pláštěm do domu pravidelně zatékalo, čímž došlo ke značnému poškození části konstrukcí. Konkrétně je vlivem opakovaného působení srážek zborcená okapová severovýchodní stěna. Přilehlá nároží jsou degradovaná. Ze stejných příčin jsou poškozeny paty stropních trámů a krokví, rozpadají se hospodářské přístavky. Rovněž štítová severozápadní stěna je staticky narušena. Propadla se také valená klenba sklepa. Od roku 2019 je objekt provizorně staticky zajištěn - podepřen dřevěnou konstrukcí.

Diagnostika biotického napadení provedená v říjnu roku 2020 zjistila poškození stavby dřevokazným hmyzem z čeledi Cerambycidae a z čeledi Anobiidae a dřevokaznými houbami hnědé hniloby. Současně však průzkum konstatoval, že většina napadených prvků konstrukce vykazuje dostatečnou pevnost, takže mohou být v konstrukci zachovány. Konstrukční sanace byla navržena v případě severovýchodní okapové stěny, přilehlých nároží, trámů příčné stěny, která odděluje komoru a síň a je provázaná se zborcenou severovýchodní stěnou a částí stropních trámů objektu. Dále se předpokládaly pouze lokální výměny či protézace prvků.⁴

¹ ZA Opava, pob. Olomouc, Velkostatek Hukvaldy, inv. č. 1280, kart. 221.

² V protokolu z 1. září 1817 se uvádí, že materiál tohoto starého kostela se nehodí k ničemu jinému, než jako palivo na vypalování cihel nebo vápna.

³ Výzkumná zpráva č. 103-20 Dendrochronologické datování dřevěných konstrukčních prvků z domu čp. 5 v Kunčicích pod Ondřejníkem, vypracoval Ing. T. Kyncl, Brno 11/2020

⁴ Viz Výkresová dokumentace biotického poškození roubení, krov a stropní trámy objektu, zpracoval THERMO SANACE S.R.O., 2020. Dokumentace byla součástí příloh žádosti o udělení příspěvku z Havarijního programu MKČR v roce 2021.

Informace o provedených záchovných opatřeních a skutečnosti významné pro řízení

Ze spisové dokumentace archivované k dané kulturní památce vyplývá, že orgán památkové péče opakovaně vyzýval již předchozího vlastníka dotčeného domu k řádnému plnění zákonných povinností. Nečinnost vlastníka a nezbytnost rychlého sanačního zásahu směřovala k vydání nařízení nezbytných opatření, na základě kterého byl objekt v roce 2019 provizorně staticky zajištěn pomocí dřevěných vzpěr a podpěr a střecha překryta fólií. Opatření byla realizována dle projektové dokumentace, akceptované Národním památkovým ústavem, jejímž zpracování předcházelo odborné stavebně technické posouzení domu. Oba podklady zajistil orgán památkové péče, odbor regionálního rozvoje a stavební úřad Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí.

V roce 2020 změnil dům čp. 5 majitele. Nový vlastník (společnost Thermo Sanace, s.r.o.) plánoval v roce 2021 začít s komplexní obnovou památky za užití tradičních postupů a materiálu. Opakovaně deklarovaným cílem obnovy byla záchrana objektu včetně návratu k jeho původní obytné funkci. Po konzultacích s pracovníky památkové péče vlastník připravil podrobný technologický postup, který uvážlivě etapizoval průběh obnovy domu. Ta měla probíhat s využitím již zmíněné projektové dokumentace z roku 2018, zhotovené na náklady orgánu památkové péče. V rámci první etapy měla být uskutečněna oprava krovové konstrukce. Připravený záměr byl schválen orgánem památkové péče. Z Havarijního programu MKČR, v rámci kterého Ministerstvo kultury poskytuje příspěvky na zajištění nejnaléhavějších oprav nemovitých kulturních památek, a také z Programu obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí v Moravskoslezském kraji byl záměr 1. etapy obnovy podpořen přidělením finančních prostředků. Oba dotační tituly předpokládají využití přidělených příspěvků ve prospěch zachování památky a zastavení degradace jejích hodnot. I přes uvedené příznivé podmínky však k realizaci plánovaných prací nedošlo a dotace byly vráceny. Od listopadu roku 2021 je objekt nabízen k prodeji. Na základě upozornění NPÚ byla internetová inzerce doplněna o údaj o památkové ochraně domu. Nadále je však v inzerci uvedeno, že je dům ve stavu demolice nebo kompletní rekonstrukce.

Vyjádření ke Znaleckému posudku č. 18/2021 Posouzení stavu domu č.p. 5 situovaného v Kunčicích pod Ondřejníkem, vypracoval Doc. Ing. Jaroslav Solař, Ph.D., Hlučín, 22. 12. 2021 (dále jen „posudek“)

Vzhledem k tomu, že je předmětný dům památkově chráněnou dřevostavbou, považujeme za sporné, že posudek nebyl vypracován znalcem, jenž má oprávnění vykonávat znaleckou činnost v oboru dřevo, odvětví dřevo, případně stavebnictví, odvětví obnova kulturních památek (viz Příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2020 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů, jiná osvědčení o odborné způsobilosti, osvědčení vydaná profesními komorami a specializační studia pro obory a odvětví⁵).

Dále si dovoluujeme na základě veřejně dostupných informací⁶ vznést pochybnost, zda byla dodržena povinnost nepodjatosti znalce, definovaná v zákoně č. 254/2019 Sb. (Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, §18, odstavec 1).⁷

Domníváme se rovněž, že dotčený posudek neobsahuje některé věcné náležitosti, dané §40 odstavcem 1 vyhlášky č. 503/2020 Sb., o výkonu znalecké činnosti⁸. Na příklad v „Zadání“ posudku absentuje údaj, pro jaké účely má být znalecký posudek použit. Dle odstavce 2 §40 téže vyhlášky by součástí „Zadání“ mělo být konstatování ohledně skutečností sdělených zadavatelem, které mohly mít vliv na přesnost závěru posudku. Znění odstavce 4 §41 shodně vyhlášky neodpovídá položka „Odůvodnění“ posudku, v níž chybí interpretace výsledků analýzy dat a kontrola postupu znalce.

⁵ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-505/zneni-20210101?porov=0>

⁶ <https://katalog.vsb.cz/records/6f789daf-fba4-4f20-aa17-0dfe42793677>

⁷ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-254>

⁸ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-503>

K popisovaným závažným poruchám stavby, včetně destrukce severovýchodní obvodové stěny, k odhadu stupně napadení dřevokazným hmyzem a ke zjištěným datům o naměřené vlhkosti, které znalec uvádí v části posudkové, sdělujeme, že tato poškození byla známa již v roce 2020 a MKČR o nich bylo podrobně zpraveno stejně jako o výsledcích diagnostiky biotického napadení v přílohách žádosti o zařazení do Havarijního programu, kterou vlastník podal na začátku roku 2021. Vyjádření k rozvodům a elektroinstalaci objektu logicky koreluje se skutečností, že dům není několik desítek let obydlen.

Závěrečná část posudku obsahuje konstatování, že s ohledem na stáří domu a jeho celkový stav by byla jeho rekonstrukce finančně nákladná. K tomu poznamenáváme, že efektivita obnovy památkového objektu principiálně nemůže být relevantním kritériem pro posuzování jeho stavu nebo dokonce pro zdůvodnění jeho demolice.

Nesouhlasíme rovněž s názorem, že by při rekonstrukci bylo nutné použít pro památkově chráněný objekt nevhodné metody. V roce 2021 neproběhla plánovaná obnova střechy, proto zákonitě pokračovaly některé letité degradační procesy. Při prohlídce domu uskutečněné dne 22. 2. 2022 jsme zjistili, že došlo k definitivnímu zřícení přístavku při severovýchodní stěně, což mělo zřejmě za následek úplné proboření klenby sklepa, dříve propadlé pouze u vstupu. Postoupila také degradace příčné stěny komory zavázané do severovýchodní obvodové stěny domu. Jak však bylo již výše uvedeno, nejedná se o zásadní změny ve stavu domu. Proto dotčenou památku považujeme nadále za obnovitelnou dle postupu schváleného závazným stanoviskem orgánu památkové péče ze dne 2. 12. 2020 (MUFO 34164/2020), jež bylo součástí výše zmíněných podkladů žádosti o udělení příspěvku z Havarijního programu. Postup obnovy byl stanoven na základě závěrů již připomenutého detailního posudku biotického napadení, který konstatoval, že většina prvků může být v konstrukci zachována, a konkrétně identifikoval prvky určené pro úplnou výměnu či protézaci.⁹ V této souvislosti ještě zdůrazňujeme, že plánovaná sanace se měla týkat hlavně mladších konstrukčních částí. Za velmi důležité také považujeme, že diagnostika biotického napadení vyloučila výskyt dřevomorky domácí, což je jeden z faktorů, který významně zvyšuje reálnost obnovy domu. Aktuální fotografie v příloze dokonce dokládají úbytek plodnic Poprašky sklepní v ložiscích dokumentovaných v roce 2020 ve světnici a v komoře.

K problematice konstrukčních sanací bychom chtěli uvést, že náhrada původního stavebního materiálu památkově chráněných staveb historické dřevěné architektury je dlouhodobě odborně akceptovaným a často i jediným možným řešením obnovy památek v havarijním stavebně technickém stavu. V příloze zasíláme fotografie zachycující příklady v nedávné době úspěšně provedených či ještě probíhajících památkových obnov roubených domů v Moravskoslezském kraji. Tyto ukázky dokládají, že současné technologie a postupy památkové obnovy důsledně požadující detailní posouzení stavu jednotlivých původních prvků konstrukce, minimalizaci materiálových náhrad a v případě nezbytných výměn tradiční tesařské provedení, umožňují zachovat vizuální autenticitu památek dřevěné lidové architektury a tak zabránit vážným ztrátám našeho kulturního dědictví.

Památkové hodnoty stavby

Dendrochronologický průzkum provedený na konci roku 2020 datoval jádro domu do let 1588 – 1590. V rámci lidové architektury venkovského prostředí na území Moravskoslezského kraje se jedná o dosud nejstarší známé, dendrochronologicky datované konstrukční prvky použité na stavbě venkovského domu - chalupy. Ojedinělý je také rozsah dochování těchto částí stavby. Cenné jsou rovněž konstrukce stropu světnice a krovu domu zhotovené ze stromů kácených v letech 1817-1818.

Mimořádnou historicko-dokumentární hodnotu, jež vyplývá ze stáří dochované hmotné struktury domu, posiluje jeho celková autenticita, která nebyla narušena zásahy a úpravami ve 2. polovině 20.

⁹ Viz Výkresová dokumentace biotického poškození roubení, krov a stropní trámy objektu, zpracoval THERMO SANACE S.R.O., 2020, jež byla součástí příloh žádosti o udělení příspěvku z Havarijního programu MKČR v roce 2021.

století. Objekt má zachovanou historickou dispozici, soubor truhlářských výrobků (dřevěných dveřních a okenních výplní) s původním či druhotně užitým kováním pravděpodobně z 1. poloviny 19. až 1. třetiny 20. století, historická kachlová kamna a kachlový sporák z 1. třetiny 20. století.

Vedle individuálních památkových hodnot má dům také širší kulturně historický, urbanistický a vizuálně estetický význam. Kunčice pod Ondřejníkem leží v podhůří Beskyd, v oblasti tzv. Předních hor. Řada vesnic této části Moravskoslezského kraje prodělala ve 2. polovině 20. století v důsledku generační výměny, hospodářských a společenských změn dramatickou architektonickou proměnu, jež znamenala modernizaci větších zemědělských usedlostí a zánik drobných domkářských obydlí. Rekreační a nová individuální výstavba zásadním způsobem ovlivnila také dnešní podobu Kunčic pod Ondřejníkem, původně lánové lineární vesnice pravděpodobně již středověkého založení. Dům čp. 5 je součástí v intravilánu Kunčic výjimečně dochovaného seskupení tří roubených chalup, postavených příznačně pro půdorysnou formu dotčené vesnice na malých pozemcích podél potoka. Silueta a objem posuzované kulturní památky se uplatňuje v pohledech z hlavní silnice vedoucí obcí z uvedené skupiny domů nejvýrazněji.

Národní památkový ústav v souhrnu souhlasí s hodnocením kvalit domu čp. 5, které uvedl vlastník, když žádal o státní příspěvek z Havarijního fondu, cit: "... že se jedná o vzácný intaktně dochovaný příklad lidové architektury z počátku 19. století s řadou unikátních dřevěných prvků datovaných do poslední čtvrtiny 16. století."

Závěrečné stanovisko Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě

V žádosti o zrušení prohlášení za kulturní památku majitel uvedl jako důvod k zahájení příslušného řízení havarijní stav dotčeného objektu. V příloze Vám zasíláme fotodokumentaci, která jednoznačně dokládá, že dům byl v havarijním stavu již na podzim roku 2020, kdy objekt současný vlastník kupoval. Tato skutečnost mu byla dobře známa, stejně jako status kulturní památky této stavby a povinnosti vlastníka vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Svědčí o tom mimo jiné fakt, že havarijním stavem domu majitel zdůvodňoval žádosti o udělení finanční podpory následně podané u MKČR a Moravskoslezského kraje. Vlastníkem deklarovaná snaha odvrátit další degradaci památky a zachránit dům čp. 5 byla poskytnutím prostředků na kompenzaci nákladů, jak z územního, tak ze státního rozpočtu veřejné správy podpořena. Tyto prostředky však nebyly využity a památka nadále chátrá.

Národní památkový ústav, územní pracoviště v Ostravě, nepovažuje důvod uváděný žadatelem o zrušení prohlášení za kulturní památku za relevantní. Stavebně technický stav domu nadále považujeme za zvrátitelný a jeho památkové hodnoty za zachovatelné. Proto se zrušením prohlášení za kulturní památku historicky mimořádně cenné budovy domu č.p. 5 v obci Kunčice pod Ondřejníkem zásadně nesouhlasíme.

Domníváme se, že ze skutečnosti přidělení dotací lze usuzovat, že také MKČR i Moravskoslezský kraj považovali obnovu KP roubeného domu čp. 5 v obci Kunčice p.O. za perspektivní a uznání finančních příspěvků za hospodárné, účelné a smysluplné. Státní zájem na ochraně a zachování památkových hodnot dotčené kulturní památky svým konáním i vynaloženými veřejnými financemi vyjadřoval rovněž místně příslušný orgán státní památkové péče, odbor regionálního rozvoje a stavební úřad Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí.

Venkovský dům čp. 5 je ve špatném stavebně technickém stavu, avšak ani havarijní stav není mimořádně závažným důvodem pro zrušení památkové ochrany, jak uvádí rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 322/2015 - 73 ze dne 21. 4. 2016.

Zachování památkové ochrany domu vnímáme jako zásadní nejen z hlediska záchranu a konzervace výše zmiňovaných mimořádných památkových hodnot objektu, ale také pro zachování vizuální autenticity dané lokality. Hmotový objem a historický výraz exteriéru domu čp. 5, jediného památkově

chráněného venkovského domu v Kunčicích p. O., je nezastupitelnou připomínkou původní podoby podbeskydské vesnice výrazně změněné v průběhu 2. poloviny 20. století.

Zpracoval: Mgr. P. Havlenová, NPÚ ÚOP v Ostravě, 02/2022

Podklady:

1. Znalecký posudek č. 18/2021 Posouzení stavu domu č.p. 5 situovaného v Kunčicích pod Ondřejníkem, vypracoval Doc. Ing. Jaroslav Solař, Ph.D., Hlučín, 22. 12. 2021
2. Udržovací práce objektu čp. 5 v obci Kunčice pod Ondřejníkem, vypracoval Ing. Stanislav Rippel, 08/2018
3. Posouzení stavu domu čp. 5 v Kunčicích pod Ondřejníkem, vypracoval V. Pukýš, Pukýš DŘEVOSTAVBY s.r.o., 08/2018
4. Posudková zpráva PZ22/2020 Diagnostika biotického napadení, Roubenka čp. 5, 739 13 Kunčice pod Ondřejníkem, zhotovitel Thermo Sanace s.r.o., Metodické pracoviště Brno, 10/2020
5. Výzkumná zpráva č. 103-20 Dendrochronologické datování dřevěných konstrukčních prvků z domu čp. 5 v Kunčicích pod Ondřejníkem, vypracoval Ing. T. Kyncl, Brno 11/2020
6. Kunčice pod Ondřejníkem čp. 5, archivní průzkum, vypracovala Mgr. R. Rosová, Ph.D., 02/2022
7. Evidenční list kulturní památky, sbírka příloh, dokumentační fondy NPÚ, ÚOP v Ostravě